

— Όχι δά ὁ Γοίθιος, ὅπως τὸν εἶπε κάποιος — σὰν ἔγραφε, εἶχε στὸ νοῦ τοῦ γυναῖκα. Καὶ ποιόνα νὰ πρωτοπούμε; Φαίνεται πῶς κι ὁ ποιητὴς θέλει τὸ φιλί. Μὰ κοντὰ σὰφτὸ θέλει καὶ τὸ φιλί τῆς δόξας, ποῦ τὸ ἓνα καὶ τᾶλλο τοῦ τὸ χαρίζει ἡ γυναῖκα, γιατί ἔργεται μιὰ ὥρα ποῦ νοιώθει μέσα του ὁ ποιητὴς τὸν πόθο τῆς ἀγάπης, τὴν ἀνάγκη τῆς νίκης. Καὶ τί δὲν ἔκανε καὶ τί δὲν μπορεῖ νὰ κάνη τὸ φιλί; Καὶ τὸ μεγαλύτερό του κατόρθωμα θὰ εἴταν — τί νίκη μεγάλη, τί μεγάλη ἀγάπη! — ἂν μπορούσε ὅλος ὁ κόσμος στὴν Ἑλλάδα νὰ φιληθῆ μετὸ δημοτικό, τὸ ἔθνικὸ φιλί.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΙΧΑΣ

Πολλὲς σημαῖες ἦταν στὴ γειτονιά τὴν ἀπάνου ποῦ σύχναζε ὁ μπάρμπα Μίχας. Κολλημένες στὴς ἄκρες τῶν καλαμιῶν, ἄλλες βαθειὲς κόκκινες, ἄλλες ἀνοιχτὲς καὶ κάπου κάπου καμιμιὰ ἄσπρη, κρέμουνταν ἀπάνου σὲ κάθε πόρτα μικροῦ μαγαζιοῦ τῆ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη μεριά κ' ἔφταναν ὡς τὴ μέση τοῦ στενοῦ δρόμου. Εἶτε τῆς τάραζε ὁ ἄνεμος μετὸ φύσημα, εἶτε τῆς ἄφηνε νὰ κρέμονται χωρὶς ὀλοτέλα νὰ σειῶνται, αὐτὲς πάντα μετὰ τὰ γλυκὰ τους χρώματα, ποῦ χτύπαγαν ἀπὸ μακριὰ στὰ μάτια, ἔκραζαν κάθε ἀριόν διαβάτη ποῦ τύχαινε καὶ κάθε κρασοπατέρα, θυμῶντας ἄλλα χρώματα πλεῖο ποθητὰ καὶ νόστιμα ἀπ' τὰ δικὰ τους.

“Ὅλα τὰ χρώματα ἄρεγαν στὸν μπάρμπα Μίχα, καὶ καμιμιὰ χαμηλὴν πόρτα, ποῦ κείνα ἔδειχναν, δὲν ἀρνιῶνταν, μὰ πλεῖο πολὺ ἄρεγε σ' αὐτὸν ἐκεῖνο τὸ βαθὺ τῆς μεσανῆς σημαίας, ποῦ ἦταν τόσο γλυκὸ καὶ θύμαγε τὸ ταῖρι του τὸ γλυκώτερο, ποῦ ἦταν παραμέσα. Σ' αὐτὸ ἔριχνε ὅλη τὴν τρυφερὴν ἀγάπη του κι ὅλες τῆς πεντάρες καὶ τῆς δεκάρες του σ' αὐτὸ ἔφερνε τάμα ὁ μπάρμπα Μίχας. “Ὅποτε κι ἂν τὸν ἔχανες, ὅποτε κι ἂν τὸν γύρευες, ἐκεῖ πάντα τὸν εὔρισκες χωρὶς ἄλλο, στοῦ γέρο Θανάση τοῦ φίλου του τὴν ταβέρνα. Εἶχε τώρα ἀρκετὸν καιρὸ ποῦ τῶριξε βαριά κοντὰ του, ἀπὸ τότε ποῦ ἄνοιξε τὸ νιὸ γιοματὰρι του, τὸ καλὸ, ὁ γέρο Θανάσης. Κ' εἶχαν ἀγάπη πιάση σφιχτότερην ἀπὸ πρῶτα οἱ δυὸ γερόντοι, πῶλπιζαν πῶς θὰ κρατηθῆ καὶ πέρα ἀπ' τὸ βαρέλι καὶ δὲ θὰ σωθῆ μαζὶ του.

Ἦταν κ' οἱ δυὸ καλόκαρδοι κ' ἔμοιαζαν στὸ σύστημα καὶ στοῦ κρασιοῦ τὴν ἀγάπη. Ὁ γέρο Θανάσης, στᾶλλα κοντὰ, ἦταν καλόπιστος στὸ κέρασμα καὶ στὴν πληρωμὴ δὲν ἦταν στενός τόσο, κι ἂν πούλαγε κρασί ξένο. Ἀλλὰ κι ὁ μπάρμπα Μίχας ἦταν στὰ μονὰ καὶ στὰ διπλά δεκαρικά του ἐλεύθερος καὶ τὸν γύρευε κάθε ταβερνιάρης, ποῦθελε διάφορο ἀπ' τὸ πούλημα κι ἀπ' τὸ πόμα νᾶχη. Ἐπειτα καὶ στὴν πληρωμὴ αὐτὸς ἦταν περήφανος κι ἀριά καὶ ποῦ, στὸ μῆνα καὶ στοὺς δυὸ μῆνες, ἔπαιρνε τὴν προσβολὴ νὰ τὸν διαβάζουν στὸ βαρέλι.

Τόσον καιρόν, ἀπ' τὸ πρῶτο ἄνοιγμα ὡς τὰ τώρα, μοναχὰ γιὰ λίγες δεκάρες ἦταν ὁ Μπάρμπα Μίχας ἐκεῖ γραμμένος, κι αὐτὲς τῆς εἶχε βάρους πῶς ἄργησε

λίγο νὰ τῆς δώση. Τὸν εἶχε πιάση μιὰ κακὴ ἀναπαράδιὰ κι κοντὰ σ' αὐτὸ δὲν παράπινε κιόλα στὰ τελευταῖα. Κι ἄξαρνα ἓνα πρῶι τὸν ἔχασεν ἀπ' τὴν ταβέρνα τοῦ ὁ γέρο Θανάσης. Καρτέρεσε νᾶρθη ὡς τὸ γιόμα, καρτέρεσε καὶ τ' ἀπόγιομα, μὰ δὲν πρόβαλε καθόλου. Ὁ νοῦς του δὲν πῆγε σ' ἄλλο τίποτα τοῦ γέρο Θανάση, οὐδὲ σ' ἀρρώστια, παρὰ γλήγορα πέταξε σὲ κανένα νιὸ ἄνοιγμα, σὲ κανέν' ἄλλο καλὸ χαιρέτημα τοῦ μπάρμπα Μίχα. Τέτοια μόνη ἀρορυμὴ ἦταν ἄξια καὶ κείνον νὰ κάμη ἄφαντον κι αὐτὸν νὰ τὸν φωτίση.

Σηκώθηκε τ' ἀποβραδὺ καὶ πῆγε γυρεύοντας καὶ τὸν ἦρε στὴν κάτου γειτονιά, χωμένον σ' ἓνα στενὸ ὑπόγειο, παράμερα, στὴν ἄλλη ἄκρη. Τὸν εἶχαν κράξη νὰ βρεθῆ τάχα σ' ἓνα ἄνοιγμα, νὰ δώση γνώμη καὶ γιὰ τὸ καλὸ ποδαρικό πρῶτος νὰ χαιρετήση. Κι αὐτὸς σὰν ἦρε τὸ χαιρέτημα καλὸ, ἔμεινε πλεῖοτερο νὰ τὸ εὐκηθῆ καὶ καλὰ νὰ τὸ γνωρίση. Κι ἀστόχησε στὴ νιάν ἀγάπη, τὴν ἄλικη, τὴν παλιὰ τῆ μαύρη καὶ πρόδωσε τὸν κακομοῖρη τὸ γέρο Θανάτη.

Τοῦρθε θυμὸς αὐτοῦ, σὰν τὸν εἶδε, κ' ἔνοιωσε τὴν ἄπιστην ἀλλαγὴ καὶ τὴν προδοσίαν του. Θυμήθηκε τῆς δεκάρες ποῦ τοῦ χρώσταγε ὁ μπάρμπα Μίχας, καὶ θέλησε ὄχι τόσο νὰ τῆς ζητήση, ὅσο γύριψε ἀρορυμὴ νὰ τὸν πειράξη. Κατέθηκε λίγα σκαλιὰ κάτου καὶ βάνοντας τὰ χέρια στὴ μέση, καὶ κουνῶντας τὸ κεφάλι, τοῦ φώναξε τάχα μετὸ φόβου:

— Καλὰ, κύρ Μίχα, τὰ λιανὰ δὲν τάφερεις, κατὰ πάνου δὲ φάνηκες, τὸ βαρέλι πῆρε κι ἀδειάζει κι ὁ νοικοκύρης θέλει τὸν παρὰ του.

Κ' ἔφυγε χωρὶς νὰ εἰπῆ τίποτ' ἄλλο. Τὰ λόγια του φάνηκαν στοὺς ἄλλους, πῶτυχαν ἐκεῖ, παράξενα καὶ γέλασαν, ἀλλὰ τοῦ μπάρμπα Μίχα τοῦ φάνηκε κακὸ αὐτὸ τὸ πρᾶμα. Ἀκουὸς ἐκεῖ γιὰ λίγες παλιοδεκάρες νᾶρθη, σὲ τόσοις ἄλλοις μπροστά, νὰ τὸν φωνάξη καὶ νὰ τοῦ τὸ χτυπήση στὸ πρόσωπό του. Κ' οἱ ἄλλοι σὰν τὸν εἶδαν πῶς τὸ πῆρε στὰ σπουδαῖα ὁ μπάρμπα Μίχας, γέλασαν πλεῖο πολὺ ἀκόμα. Κι αὐτὸς τότε στὸ πείσμα του εἶπε πῶς τίποτα δὲν τοῦ δίνει νὰ ἰδῆ τί θὰ τοῦ κάμη.

Ἐφτασε τ' ἄλλο βράδυ κι ὁ παλιὸς ὁ φίλος νὰ τὸς πάλε πρόβαλε στὴ σκάλα. Κατέθηκε λίγο παρακάτου καὶ βάνοντας τὰ χέρια στὴ μέση καὶ κουνῶντας τὸ κεφάλι τοῦ λέει:

— Καλὰ, κύρ Μίχα, τὰ λιανὰ δὲν τάφερεις, κατὰ πάνου δὲ φάνηκες, τὸ βαρέλι πῆρε κι ἀδειάζει κι ὁ νοικοκύρης θέλει τὸν παρὰ του.

Σὰν τ' ἄκουσε πάλε αὐτὰ, μάνιωσε στὰ κλά ὁ μπάρμπα Μίχας καὶ τοῦ φώναξε κοντὰ πῶς δὲν τοῦ τὰ δίνει, κι ἄς κάμη ὅ,τι τοῦ περάση ἀπ' τὸ χέρι του νὰ τὰ πάρη. Χάθηκαν στὰ γέλοια σὰν τὰ ξανάκουσαν αὐτὰ τὰ λόγια οἱ ἄλλοι, κι ὁ μπάρμπα Μίχας τότε βρόντησε τὸ χέρι του κ' εἶπε πῶς δὲν τὰ δίνει, νὰ πηδῆση. Καὶ τὸ πρῶι γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ αὐτὸς ποιὸς εἶναι, διάθηκε ἀπ' τὴν ταβέρνα τοῦ γέρο Θανάση περήφανος κι ἀργός. Βγήκε στὴν πόρτα ἐκεῖνος κι ἄργισε πάλε μ' ἓνα χαμόγελο, ἤσυχα καὶ τραγουδιστὰ νὰ τοῦ λέη:

— Καλὰ, κύρ Μίχα, τὰ λιανὰ δὲν τάφερεις,

κατὰ πάνου δὲ φάνηκες, τὸ βαρέλι πῆρε κι ἀδειχέει κι ὁ νοικοκύρης θέλει τὸν παρὰ του.

Ἄναψε ὁ μπάριμπα Μίχας, σὰν τ' ἄκουσε πάλε αὐτὰ τὰ καταραμένα λόγια. Πῆγε κοντά του κ' ἔτοιμος ἦταν νὰ τὸν βρῆσι, μὰ ὁ πολὺς θυμὸς τὸν γύρισε στὸ παράπονο καὶ χωρὶς λόγο νὰ βγάλῃ, ἔχωσε τὸ χέρι του καὶ τράβηξε τῆς τέσσερες δεξιὰς ἀπ' τὴ βραχίᾶ τσέπη, τῆς ἔδωσε γλήγορα στὸ γέρο Θανάση κ' ἔφυγε κρύβοντας τὴν ταραχὴ ποῦ τὸν ἔπιασε κ' ἦταν ἔτοιμος νὰ κλάψῃ.

Ἄπο τότε ἔπαψε κι ὁ γέρο Θανάσης νὰ τὸν πειράζῃ, μὰ ὁ λόγος του παράμεινε καὶ συχνὰ τὰ παιδιὰ φωνάζουν τοῦ μπάριμπα Μίχα στοὺς δρόμους καὶ τὸν θυμώνουν. Κι αὐτὸς τὴ μόνη ἐκδίκηση καὶ τιμωρία ποῦ κάνει στὸ γέρο Θανάση εἶναι νὰ περνᾷ συχνὰ ἀπ' τὴν ταβέρνα του μεθυσμένος καὶ μ' αὐτὸ νὰ τὸν σκάζῃ.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΕΠΑΧΤΙΤΗΣ

ΔΥΟ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Μῦθος

Ἐνα ἀμάξι ἀρχοντικό, βασιλικό, μὲ ἄλογα δικλῆχτά, ἄξετίμητα, σάιτες στὸ τρέξιμό τους καὶ ἄγρια, μ' ἕναν ἀμαξῶ ἀσημοστόλιστον, καμαρωμένον, εὐγενικόν (1) περιμένει ἀκίνητο κάτω ἀπὸ ἕνα ψηλὸ ἀρχοντικό σπίτι. Κάποιον περιμένει, κι αὐτὸς βέβαια δὲν θὰ ἦνε φτωχός, θὰ ἦνε κάποιος πλούσιος, ταλαρᾶς, ποῦ ἔχει πολλὰ ἀμάξια, σπῆτια, περιβόλια, δούλους, ξεφαντώματα κι ὅτι ἄλλο ζητήση καὶ ποθήσῃ ἡ καρδιά καὶ ἡ ὄρεξι του. Οἱ διαβάτες ὀλιγοῦρα ἀπὸ τ' ἀμάξι κάθονται καὶ χάζσκουν πότε τὸν καμαρωμένον ἀμαξῶ καὶ πότε τ' ἄλλογα ποῦ χτυποῦν μὲ λύσσα τὴ γῆ γεμάτα ἀφροὺς στὸ στόμα περιμένοντας τὸν ἀφεντικό τους ἢ τὴν κυρά τους. Στὴ θύρα τοῦ παλατιοῦ, σὰν ἥλιος στὴν ἀνατολή του ἐφάνηκε μιὰ ὁμορφῆ γυναίκα γεμάτη στολίδια, μὲ μεταξωτὰ πολύτιμα φορέματα. Ὁ ἀμαξῶς τὴν προσκυνάει ὡς τὴ γῆ κι ἀνοίγει τὴ θύρα τ' ἀμαξιοῦ γιὰ ν' ἀνεβῆ ὡς πεταχτή, πεταχτὴ ἢ κυρά του. Ἐνας φτωχός, κακομοίρης μὲ παλιὰ καὶ ξεσχισμένα φορέματα, μισόστραβος ἀπὸ τὴ μεγάλη δυστυχία καὶ στέρησι καὶ ποῦ ἦταν πολλὰς ὥρες καθισμένος στὰ πεζούλια τοῦ ἀρχοντικοῦ, μὲ ἄγιες εὐχὰς τὴν ζυγώνει, ἀπλώνει τὸ χέρι καὶ τῆς ζητάει... ἐλεημοσύνη. Ὁ ἀμαξῶς μὲ ἄγριο μάτι τὸν διώχνει ἀλύπητα σὰν σκύλο καὶ ἡ ὁμορφῆ κυρά, ποῦ μονάχα μὲ τὸ φόρεμά της μποροῦσε νὰ θρέψῃ χίλιους φτωχοὺς, οὔτε τὴ ματιὰ της ἔβριξε γιὰ νὰ τὸν δῇ. Τ' ἀμαξῶς ἔφυγε σὰν ἀστραπὴ μὲ τὰ περὶ φανα ἄτια του κι' ἐχάθηκε...

Ἐνας διαβάτης γεμάτος θαυμασμὸ εἶπε «τί ὁμορφῆ γυναίκα, τί ἄγγελος, τί πλούτια, τί στολίδια» κι' ἕνας ἄλλος «τί κακὴ καρδιά, τί ἀσπλαγχνῆ, κρίμα στὴν ὁμορφάδα της» καὶ συλλογισμένος ἐτράβηξε τὸν ἄλλο δρόμο.

Ἐτσι στὸν κόσμον εἶνε ἄνθρωποι ποῦ ἐξετάζουν τὸν ἐξωτερικὸ στολισμὸ τοῦ καθενὸς καὶ ὄχι τὸν ἐσωτερικόν, τὴν καρδιά. Ποιὸς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο πηγαίνει σὲ καλῆτερο δρόμο αὐτὸ καθεὶς μπορεῖ νὰ καταλάβῃ.

Κέρκυρα.

ΗΛ. Α. ΣΤΑΥΡΟΣ

ΑΝΑ ΤΟ ΑΣΤΥ

Πρὶν τραπῆ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ χιονῶδες ὁ ἀθηναϊκὸς καιρὸς, εἶχμεν μιὰν ἐβδομάδα ὠραίαν, γλυκυτάτων ἡμερῶν. Ἡ ὠραιότερα ἔτυχεν ἡ παρελθούσα τετάρτη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἦνοιγε μετὰ πομπῆς τὰς πύλας τῆς Ἡ Βουλῆς. Ὡς θέαμα ἡ ἑναρξίς ἐκείνη ἦτο ἐκ τῶν σπανίων. Αἱ γαλαναὶ σημαίαι ἐκυμάτιζον φαιδρῶς κάτωθεν τοῦ λαμπροῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ καὶ ἄνωθεν τοῦ μελανοῦ πλήθους τοῦ περιβάλλοντος τὸ ἑορτάζον μέγαρον. Ὁ ἥλιος ἀντενακλᾶτο ἐπὶ πλήθος ἐπιφανειῶν στιλπνῶν, ποικιλοχρῶν καὶ ἐθάμβωνε μὲ τὰ ιδιότροπά του φωτεινὰ παιγνίδια. Ἐλαμπον τὰ χρυσὰ κοσμήματα τῶν ἀξιωματικῶν, τὰ ὀρειχάλκινα ὄργανα τῶν μουσικῶν, αἱ λεῖαι πλευραὶ τῶν ἀμαξῶν, τὰ ὑψηλὰ κυλινδρικά καπέλα. Καὶ ἐκινουῦντο, καὶ συναντῶντο, καὶ ἐχωρίζοντο καὶ ἐχάνοντο καὶ ἐδιώκοντο αἱ ποικίλαι αὐταὶ ἀντανακλάσεις, αἱ ζωοποιούσαι τὴν εἰκόνα τῆς συγκεντρώσεως, τὴν ὁποίαν προσέδλεπεν ἀφ' ὑψηλοῦ εἰς ὄφθαλμὸς μέγας καὶ ἡλίθιος, ὁ λευκὸς ἠλεκτρικὸς λαμπτήρ ὁ ἀνηρτημένος εἰς τὴν εἴσοδον. Τὸ σύνολον ἔστιζον ζωηρῶς τὰ ἄφθονα ἐρυθρὰ λοφία, τὰ προσδίδοντα τὴν ἰδιαίτεράν φυσιογνωμίαν εἰς πᾶσαν ἐπίσημον τελετήν. Αἱ γυμναὶ ξιφολόγχοι, αἱ ἐλκύνουσαι μετὰ πάθος τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας, ἀπετέλουν φανταστικὸν κιγκλιδωμὰ ὑπεράνω τοῦ πλήθους. Ὅταν ὑπὸ τὸν κρότον τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν μουσικῶν, ἦλθεν ὁ βασιλεὺς ἐν μεγάλῃ περιχρῶσῳ στολῆ καὶ ἀνήλθε μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του τὴν ἐξωτερικὴν κλίμακα, καὶ τὸν ἠκολούθησεν ὀρηκτικῶς κινήθην ὄπισθεν τῶν ἀξιωματικῶν τὸ σμήνος, ὁ ροὺς ἐκεῖνος τῶν λοφίων καὶ τῶν σειρητιῶν, ἡ εἴσοδος παρεῖχεν ὄψιν φαντασμαγορικὴν. Μετ' ὀλίγον ἡ μαγεία ὅλη εἰσέρρευσε εἰς τὴν αἴθουσαν. Ὁ Βασιλεὺς ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου ἀπήγγειλε διὰ τῆς βροντώδους του φωνῆς τὸν ἑναρκτήριον, περιφέρων τοὺς ἀστραπηβόλους τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπὸ τῶν θεωρείων, μὲ τὸ σύμφορμα ἐκεῖνο τῶν ἀσημοτήτων καὶ τῶν ἐπισημοτήτων, ὁμοιομόρφως πλαισιούμενον, μέχρι τῶν κάτω περὶ γων, ὅπου τὰ ἐδώλια τῶν βουλευτῶν κατεῖχον κυρίαὶ ὠραῖαι καὶ λαμπροφορεμένα. Καὶ ὁ ἥλιος ὁ ζηλότυπος, μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀπόλαυσιν τοῦ ἔξω, ἔστελλε καὶ ἐδῶ ὀλίγας του ἀκτῖνας λαθραίας, ζωογονούσας διὰ τοῦ φιλήματος, ὅλας τὰς στιλβηδόνας, τὰς ὁποίας συνήντων εἰς τὴν γραμμὴν τῶν.

+

Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης εὐνοίας τοῦ ἡλίου, ἄλλο τι δὲν ἀπέπνευε χαρὰν καὶ φαιδρότητα. Ὅτι ἐχαρακτήριζε τὴν ἐφετινὴν ἑναρξιν καὶ τὴν ἀμέσως παρακολουθήσασαν πολιτικὴν κρίσιν ἦτο ἡ ψυχρότης, ἡ κατηγῆς ἐκείνη ἀδιαφορία, ἡ ὁποία καταλαμβάνει τοὺς Ἀθηναίους, ὅταν αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν, δὲν ἐμπνέουν χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν. Καὶ εἶνε δεινὰ πράγματι αἱ περιστάσεις!... Καὶ αὐτοὶ οἱ νικῆσαντες δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἑορτάσουν τὴν νίκην,